

Solymos Rezső akadémikus 80 éves

A Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya és Erdészeti Bizottsága az „Erdőgazdálkodás és fahasznosítás – jelen és jövő” című tudományos konferenciával köszöntötte dr. hc. dr. Solymos Rezső akadémikust. A levezető elnök, dr. Faragó Sándor bevezető szavai után dr. Mátyás Csaba akadémikus, dr. Führer Ernő, dr. Veperdi Gábor, dr. Náhlik András, dr. Solti László akadémikus (az MTA Agrártudományok Osztálya részéről), dr. Somogyi Zoltán, dr. Marosi György, dr. Lett Béla, Szepesi András, Wisnovszky Károly, Kolozs László, dr. Nagy Dániel és dr. Molnár Sándor előadásaikkal köszöntötték az ünnepeket.

Dr. Pethő József az Országos Erdészeti Egyesület nevében méltatta egyesületi munkásságát, majd átadta az Egyesület oklevelét.

Führer Ernő és Veperdi Gábor „Solymos Rezső akadémikus kutatói munkássága” című előadását adjuk közre.

„Különleges nap a mai! Azért gyűltünk össze, hogy a magyar erdészeti kutatás nemzetközileg elismert szaktekintélyének, kedves barátunknak, 80. születésnapját megünnepeljük. Solymos Rezső egész életét a természethez, a fákhoz, az erdőhöz való kötődés jellemezte. Már szülőhelye Bejcgertyános is egyfajta elkötelezettségre utal, gyermekkorában pedig olyan nevelésben részesült, amely a természet törvényeinek feltétlen tiszteletére kötelezte. 1951-ben szerzett oklevelet Sopronban.

1961-ig a Szombathelyi Erdőgazdaságnál dolgozott különböző vezetői beosztásokban. Az ifjú erdőmérnök korán a kutatómunka felé fordult, hisz gyakorlati munkája során létesítette első erdőnevelési, ápolási és fatermési kísérleteit. Tudományos tevékenysége folytán

1961-ben a Minisztériumtól meghívást kapott az Erdészeti Tudományos Intézethez. 1961-től 1983-ig tudományos osztályvezetőként, később főosztályvezetőként irányította osztálya kutatómunkáját. A MÉM szakmai munkájának a megerősítésére 1983-ban felkérték az Erdészeti és Faispári Főosztály vezetésére, ellátva az idetartozó kutatási, oktatási és erdészeti fejlesztési feladatokat is. Ezt követően napjainkig Intézetünknel folytatta kutatói tevékenységét.

Solymos Rezső öt évtizedes kutatómunkája legfontosabb területe az erdőművelés, a fatermés és a faállomány-szerkezet. Tevékenységének köszönhetően létrejött egy olyan tudományos iskola, amelynek kutatásai az állandósított, hosszú lejáratú kísérletek hálózatára épültek. Vezetésével és részvételével kidolgozták a hazai fafajokra érvényes fatermési- és fatömeg-táblákat és a különböző, nemzetközileg is újdonságnak számító korszerű erdőnevelési modelleket.

A gyakorlati erdőgazdálkodást segítő kísérletei között meg kell említenünk az 1961 őszen kezdett fenyvesekre vonatkozó ápolási és tisztítási kísérleteit. A kísérletek célja az ápolások gyakoriságának és módjának meghatározása volt. Az erdeifenyő erdősítésekben és fiatalokban megindított megfigyeléseket a fenyőállományok arányának növekedése, a megváltozott gazdasági és munkaerőhelyzet, az ápolások és tisztítások racionalizálásának igénye indokolta. Erdőnevelési, ápolási és fatermési kísérleteit több tanulmányban publikálta. Eljárást dolgozott ki a rezgőnyár csemetenevelésére és feltárta az őrségi erdőgazdálkodás hagyományos termelési eljárásait.

Kezdeményezésére és irányításával kezdődtek el 1967-ben az elegyes er-

dők szerkezetének és fatermésének kutatásai, valamint az őshonos fafajok vitalitásának és természetes kiválasztódási folyamatának vizsgálata „rontott erdőknek” tekinthető elegyes fiatalosokban. Először Nyugat-Dunántúlon, az erdei fenyvesek fatermésének és nevelésének kutatásával kezdődött el, majd az egész országra kiterjedően folytatódott az a nagy jelentőségű munka, amelynek eredményeként a 70-es évek közepére a hazai fafajokra kidolgozott fatermési- és fatömeg-táblák megszülettek.

Az erdőnevelést segítő kutatásai közül kiemelkedő a Pilis hegység Lajosforrasi kocsánytalan tölgyeseiben végzett gyérintési vizsgálatok. A kutatások a nevelővágások gazdaságosságára, érellyére, idejére, a V-fák és javafák kiválasztására vonatkozóan adtak konkrét irányelveket, amelyeket fatermési és állomány szerkezeti adatokkal igazoltak.

A Solymos Rezső által vezetett kollektíva eredményes és következetes erdőnevelési és fatermési kutatómunkáját egyrészt a Magyar Tudományos Akadémia 1979-ben akadémiai díjjal ismerte el, másrészt a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium 1983-ban a gyakorlati bevezetésre javasolt tudományos eredmények pályázatán az erdőnevelési modelltáblákat I. díjban részesítette.

Az ERTI kutatóprofesszoraként kidolgozta a XXI. sz. természetközeli erdőgazdálkodásának tudományos megalapozását jelentő erdőfelújítási és erdőnevelési eljárásokat

1998 óta a MTA levelező, 2004 óta rendes tagja.

2000-ben jelent meg a korábbi kutatási eredményeit összegző „Erdőfelújítás- és nevelés a természet-közeli erdőgazdálkodásban” című könyve. A ter-

mészterközeli erdő- és vadgazdaság-környezetbarát fagazdaság, valamint „Az erdő-, vad- és fagazdaság fejlesztése” témájú kutatásairól két átfogó kötetet szerkesztett 1999-ben, ill. 2002-ben.

Az országos erdőtelepítési program kidolgozásában is hatékonyan közreműködött. Kidolgozta az erdei ökoszisztémák multifunkcionalitásának irányelveit.

A 2001-ben elkezdett NEP kidolgozásában részt vevő munkabizottságok koordinátoraként hangsúlyozta az új tudományos eredmények és a gyakorlati tapasztalatok hasznosításának szükségességét a XXI. sz. kihívásainak megválaszolásában.

Sokat tett az erdészeti kutatás nemzetközi elismeréséért, több nemzetközi együttműködés kezdeményezője és szervezője volt.

Az utóbbi másfél évtizedben kutatási tevékenysége kibővült az erdészeti politika tudományos alapjainak meghatározásával. Ennek keretében élen járt a fenntartható erdőgazdálkodás környezeti, szocio-kulturális, ökonómiai és jóléti szempontú koncepciójának kidolgozásában.

Tudományos publikációinak, könyveinek, kutatási eredményjelentéseinek száma eléri az ötszázat.

1962-ben egyetemi doktori címet, 1964-ben kandidátusi, 1972-ben doktori tudományos fokozatot szerzett. Kutatói és oktatói tevékenységét 1982-ben az alma mater címzetes egyetemi tanári címmel ismerte el.

Tudományos munkásságáért az MTA 1979-ben akadémiai díjban részesítette. Az Erdészeti és Faipari Egyetemről 1996-ban a „Pro silvicultura arte lignaria et geodesia” kitüntetés, 1979-ben svéd akadémiai ezüstérem, 1985-ben német Cotta emlékérem, 1990-ben norvég

„Ezüstfenyő” kitüntetést kapott. 1998-ban az Erdészeti Tudományos Intézetben végzett több évtizedes kutatómunkáját Vadas Jenő emlékéremmel ismerték el. A részére 1989-ben odaítélt „W. L. Pfeil” díj a legnagyobb európai erdészeti tudományos kitüntetésnek számít.

1986-ban a legmagasabb hazai erdészeti (OEE) kitüntetésben, „Bedő-díj”-ban részesült: 1989-ben megkapta a Munka Érdemrend arany fokozatát.

Solymos Rezső fáradhatatlan kutatószervező és irányító tevékenységének legfontosabb állomásai a következők:

- Az IUFRO négy munkabizottságának tagja, egynek társelnöke.

- Az Országos Fajtaminősítő Tanács tagja, ezen belül az Erdészeti Bizottság elnöke.

- A Finn-magyar Erdészeti Tudományos Munkacsoport tagja.

- Az ENSZ FAO Erdészeti és Faipari Szakbizottság tagja.

- A MÉM Kutatás-fejlesztési Tanács tagja.

- Az MTA Erdészeti Bizottság tagja, titkára, alelnöke, elnöke, tiszteletbeli elnöke.

- Az Országos Erdészeti Egyesület elnökségi tagja, választmányi tagja, „Az Erdő” című szakfolyóirat főszerkesztője, az Erdőrendezési Szakosztály tagja, az Erdőművelési Szakosztály elnöke.

- Az MTV erdészeti szakértője és szaktanácsadója.

- Az FM Fagazdasági Érdekegyeztető Tanács tagja.

- Az MTA Doktori Tanácsa Növénytermesztési Szakbizottság tagja.

- Az ERTI Tudományos Tanácsának tagja.

Kutatómunkája mellett megemlíten-dő oktatói tevékenysége is, amelyet elsősorban a NYME-en végzett. Tagja volt az Egyetemi Akkreditációs Bizottságnak, a Professzori Széchenyi Ösztöndíj odaítélésében szakértőként működött közre. Számos külföldi egyetemre kapott meghívást előadások tartására Németországtól az USA-ig.

Igen aktívan részt vesz a tudományos utánpótlás nevelésében: kandidátusi és doktori értekezések védéscso-

pponensként, bizottsági tagként vagy elnökként ma is szerepet vállal.

Sosem feledkezett meg az általa létrehozott tudományos iskoláról: mindig figyelemmel kísérte az Erdészeti Tudományos Intézetben folyó kutatásokat, illetve nagymérvű elfoglaltsága mellett mindig szakított időt a korábbi munkatársaival, illetve az időközben a munkába bekapcsolódó fiatal kutatókkal való szakmai találkozókra, megbeszélésekre, konzultációkra.

Solymos Rezső a nemzetközileg elismer tudós életét, munkásságát meghatározta a fákhoz, az erdőhöz, a természethez való szoros kötődés. Számára a fa, az erdő nemcsak munka, nemcsak haszon, nemcsak kísérleti terület, hanem egy önmagában teljes világ, maga az élet, amely jelen van az emberélet fordulóján a bölcsőtől a koporsóig, Átszövi mezőgazdaságunkat, iparunkat, tudományos életünket, múltunkat és jelenünket. És remélhetőleg hatással lesz jövőnkre is. Ezen fáradozott és fáradozik ma is Solymos Rezső, hisz munkásságával a jövőépítés, a tudomány eredményeire alapozott, a természeti tör-

vényekhez igazodó erdőgazdálkodás számára mutat utat. Hangsúlyozza a természet harmóniájának, az ökológiai-ökonómiai egyensúly megtartásának szükségességét. Mert ő is vallja, hogy a fa az élet szimbóluma. Nemcsak a népmesékben, balladákban, legszebb mondáinkban, fádalmasan bús, vagy szilaj népdalainkban, hanem emberi létünkben is. Mert a fától, az erdőtől függ jórészt, hogy milyen lesz az emberi élet bölcsője a Föld.

Solymos Rezső munkásságának egyetlen mondatba tömöríthető lényege, vezérelve, nagy elődjét, Bedő Albert akadémikust idézve a következő: „gondolataimnak soha meg nem szűnő tárgya az ERDŐ, és hazám erdészetének jövője.”

Kedves Rezső bátyám, végezetül azt kívánjuk, hogy fáradhatatlan erdész, tudós és szakpolitikusként szolgálj még nagyon sokáig értékes gondolataiddal, nagyszerű meglátásaiddal a számunkra is a legfontosabbat, a magyar erdészettudományt. Isten éltesen sokáig! Üdv az erdészeknek!”

Fotó: Pápai Gábor

